

Šarlotes ezera zivsaimnieciskās ekspluatācijas noteikumi

SASKAŅOTS

Pārtikas drošības, dzīvnieku veselības un vides
zinātniskais institūts "BIOR"

SASKAŅOTS

Valsts vides dienests

Rīga, 2022

1. Ūdenstilpes raksturojums

Šarlotes ezers (ūdenstilpes kods 43345) atrodas Augšdaugavas novada teritorijā (26° 11' 44" / 55° 53' 04").

Saskaņā ar Civillikuma I Pielikumu Šarlotes ezers pieder pie publiskajiem ūdeņiem.

Ezera ūdens virsmas platība ir 21 ha (V/U "Meliorprojekts" 2000. gada dati), maksimālais dziļums – 1,1 m, vidējais – 0,3 m (Valsts meliorācijas projektēšanas institūta 1972. gada dati).

Šarlotes ezers ir caurtekošs. Tajā ietek dažas nelielas ūdensteces. No ezera iztek ūdenstece uz Šarlotes upīti. Tālākā notece caur Ilūksti, Berezavku un Daugavu uz Rīgas jūras līci.

Ezera grunts dūņaina.

Virsūdens aizaugums, ko veido niedres, meldri, kosas un citi ūdensaugi, novērtēts ap 20%, bet kopējais – 100% no ezera ūdens virsmas platības.

Šarlotes ezers pieder pie eitrofa tipa ezeriem, kam raksturīga samērā augsta potenciālā zivju produktivitāte.

Ezera piekrastē intensīva saimnieciska darbība nenotiek. Krastmala apaugusi ar kokiem un krūmiem, tālāk mežs, vietām – pļavas. Kopumā ezera ūdens kvalitāte atbilst zivsaimniecības vajadzībām.

Saskaņā ar Ilūkstes novada teritorijas plānojumu 2019.–2030. gadam Šarlotes ezeram aizsargjoslas platums ir 100 m.

Saskaņā ar Zvejniecības likumu ap ezera krastu noteikta 10 m plata tauvas josla, ko zvejnieki un makšķernieki drīkst izmantot, pārvietojoties gar krastu, bet citām ar zvejniecību saistītām vajadzībām to var izmantot pēc saskaņošanas ar zemes īpašnieku.

2. Ihtiofauna

29.06.2022. Šarlotes ezerā tika veikta kontrolzveja, izmantojot pētniecisko elektrozvejas ierīci KC Denmark.

2022. gada kontrolzvejā Šarlotes ezerā tika konstatētas sešas zivju sugas: līdaka *Esox lucius*, rauda *Rutilus rutilus*, rudulis *Scardinius erythrophthalmus*, līnis *Tinca tinca*, karūsa *Carassius carassius*, un asaris *Perca fluviatilis*.

Pēc piecdesmito gadu datiem ezerā bijušas sastopamas astoņas zivju sugas: līdaka, plicis, rauda, rudulis, līnis, karūsa, asaris un ķīsis.

Nozvejas statistikā no 1952. gada līdz 1989. gadam pieminētas astoņas zivju sugas: līdaka, plaudis, rauda, rudulis, līnis, karūsa, vīķe un asaris.

Šarlotes ezerā pagājušā gadsimta septiņdesmitajos gados ielaistas sudrabkarūsas.

3. Ezera līdzšinējā zivsaimnieciskā izmantošana

Šarlotes ezers apzvejots no 1952. gada līdz 1989. gadam. No 1964. gada līdz 1990. gadam ezers bija nodots lietošanā Mednieku un makšķernieku biedrībai.

Oficiāli reģistrētā nozveja piecdesmitajos gados svārstījies no 207 kg līdz 1491 kg (vidēji – 688 kg) gadā (1.tab.) ar vidējo produktivitāti 32,7 kg no hektāra (2.tab.). 1965. gadā nozveja bijusi 109 kg vai 5,2 kg/ha, bet 1989. gadā – 153 kg vai 7,3 kg/ha. Nozvejas svārstības galvenokārt skaidrojamas ar izmaiņām zvejas intensitātē.

4. Zivju krājumu raksturojums

No 1952. gada līdz 1989. gadam vidējā zivsaimnieciskā produktivitāte bijusi augsta – 27,4 kg/ha. Nozvejas pamatmasu veidoja raudas un līdakas. Abām minētajām sugām šajos gados vidējā produktivitāte ir attiecīgi 14,0 kg/ha un 8,5 kg/ha, atsevišķos gados sasniedzot: raudām – 42,2 kg/ha un līdakām – 19,3 kg/ha. Mazāk nozvejoti asari – vidējā produktivitāte ir 2,4 kg/ha, vienā gadā sasniedzot – 8,7 kg/ha. Pārējo sugu zivis tika nozvejotas neregulāri vai ļoti maz.

Kopumā, spriežot pēc kontrolzvejas rezultātiem, Šarlotes ezera zivju krājumu pamatmasu veido līdakas, līņi, karūsas, raudas, ruduļi un asari.

5. Iespējamā ezera zivsaimnieciskā izmantošana

5.1. Dabisko zivju krājumu izmantošana

Zivis tiek zvejotas un makšķerētas, izmantojot to pašatzažošanos. Zivju ielaišana netiek veikta. Nozvejas pamatmasu veidos līdakas, līņi, karūsas, raudas, ruduļi un asari. Ezera ikgadējā potenciālā galveno "rūpniecisko" zivju sugu kopējā nozveja, ieskaitot rūpniecisko zveju, makšķerēšanu, kā arī citas iespējamās neregistrētās nozvejas, varētu būt ap 40 kg/ha, kas pie ezera laukuma 21 ha dod ap 0,8 t gadā.

5.2. Zivju krājumu mākslīga papildināšana

Gadījumā, ja līdakas tiek intensīvi zvejotas un/vai makšķerētas, var veikt to kāpuru (ap 500 gab./ha jeb 10 tūkst. gab. gadā) vai mazuļu (ap 100 gab./ha jeb 2 tūkst. gab. gadā) ielaišanu uz izmantojamo (dotajai zivju sugai piemērotāko) platību – aptuveni 20 ha.

Ņemot vērā ezera lielo aizaugšanas pakāpi un nelielo dziļumu, kā arī piemērotību līdaku dabiskam nārstam, zivju mazuļu ielaišana nav īpaši perspektīva.

6. Ezera zivsaimnieciskās izmantošanas noteikumi

6.1. Rūpnieciskā zveja

6.1.1. Zivju zveja veicama, ievērojot Ministru kabineta 2007. gada 2. maija noteikumus Nr.295 "Noteikumi par rūpniecisko zveju iekšējos ūdeņos".

6.1.2. Saskaņā ar Ministru kabineta 2014. gada 23. decembra noteikumiem Nr.796 "Noteikumi par rūpnieciskās zvejas limitiem un to izmantošanas kārtību iekšējos ūdeņos" Šarlotes ezerā noteikts tīklu limits – 75 m. Katrus 25 m no tīklu kopgaruma var aizstāt ar vienu murdu un kopumā lietot līdz trim murdiem, proporcionāli samazinot tīklu limitu. Pašvaldība reizi gadā līdz 1. jūlijam var iesniegt Pārtikas drošības, dzīvnieku veselības un vides zinātniskajam institūtam "BIOR" priekšlikumus par zvejas limitu izmaiņām.

6.2. Makšķerēšana

6.2.1. Makšķerēšana veicama, ievērojot Ministru kabineta 2015. gada 22. decembra noteikumus Nr.800 "Makšķerēšanas, vēžošanas un zemūdens medību noteikumi".

6.2.2. Ezerā vai tā daļā var organizēt licencēto makšķerēšanu, ievērojot Ministru kabineta 2015. gada 22. decembra noteikumu Nr.799 "Licencētās makšķerēšanas, vēžošanas un zemūdens medību kārtība" prasības, noteiktā kārtībā izstrādājot licencētās makšķerēšanas nolikumu.

6.3. Zivju ielaišana

Ja tiek veikta zivju mazuļu ielaišana, ir jāievēro Ministru kabineta 2015. gada 31. marta noteikumi Nr.150 "Kārtība, kādā uzskaita un dabiskajās ūdenstilpēs ielaiž zivju resursu atražošanai un pavairošanai paredzētos zivju mazuļus, kā arī prasības attiecībā uz mākslīgai zivju pavairošanai pielāgotu privāto ezeru izmantošanu".

Darba izpildītāji – Pārtikas drošības, dzīvnieku veselības un vides zinātniskā institūta "BIOR" Zivju resursu pētniecības departamenta Iekšējo ūdeņu un zivju resursu atražošanas nodaļas darbinieki:

Ruta Medne, nodaļas vadītāja

Ēriks Aleksejevs, vadošais pētnieks

Jānis Aizups, pētnieks

Edmunds Bērziņš, pētnieks

Ringolds Rutkis, asistents

Toms Zālāns, asistents

1. tabula

Zivju rūpnieciskā nozveja Šarlotes ezerā 1952. – 1989. gadā (kg)

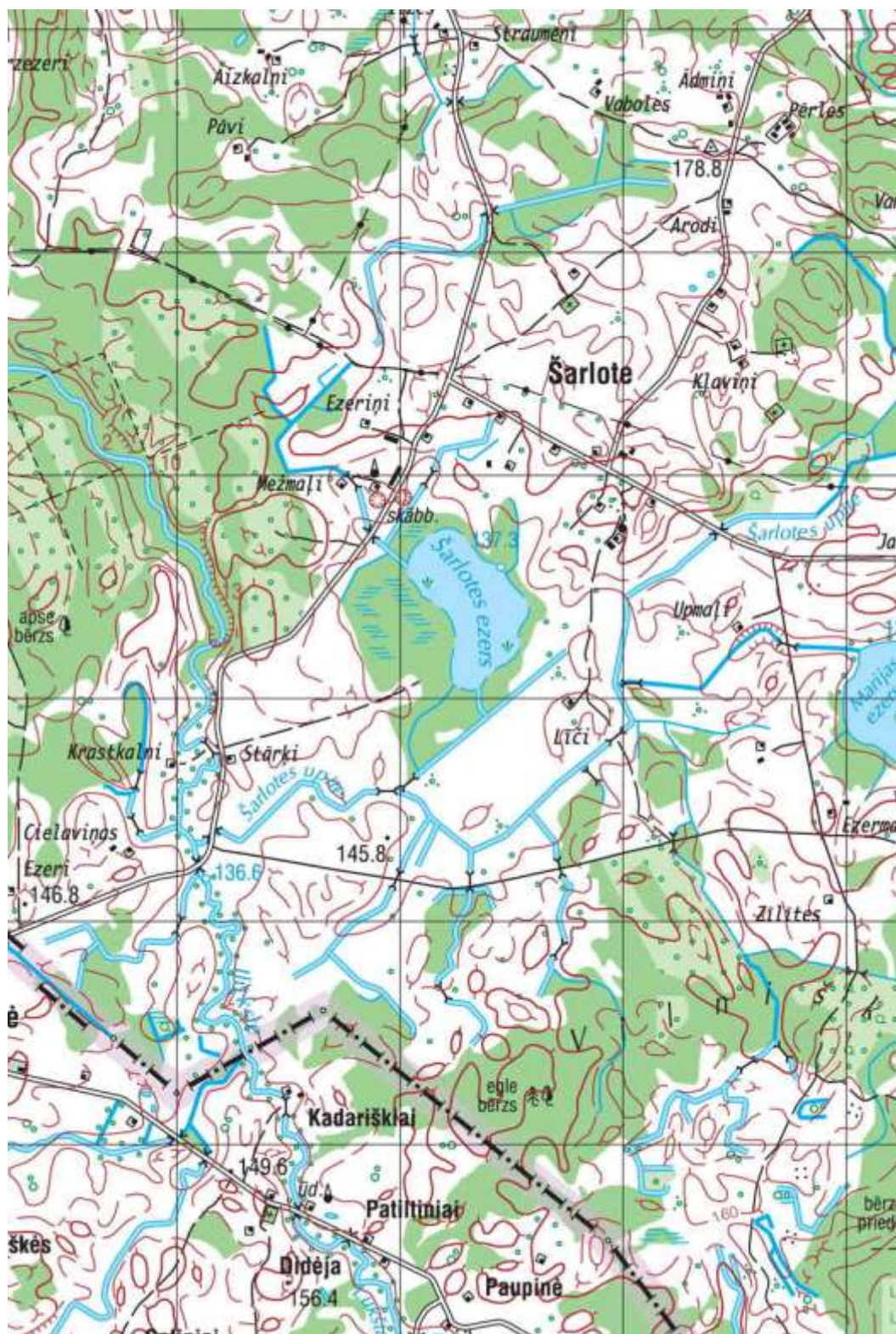
Gads	Līdaka	Plaudis	Rauda	Rudulis	Līnis	Karūsa	Vīķe	Asaris	Kopā
1952	311	11	468	26	5	11	-	16	848
1953	329	1	729	-	46	53	-	183	1341
1954	405	-	887	-	15	161	-	23	1491
1955	241	-	396	-	-	-	-	54	691
1956	68	-	94	-	-	-	41	4	207
1957	95	7	100	-	1	-	25	51	279
1958	118	-	203	-	12	-	-	48	381
1959	162	28	42	-	-	-	-	31	263
1965	-	-	14	-	-	-	-	95	109
1989	67	3	-	-	46	37	-	-	153

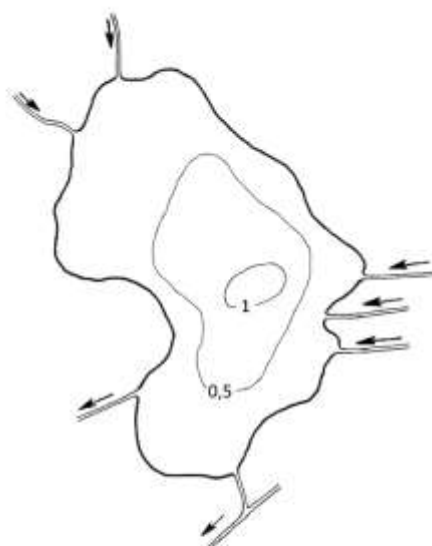
2. tabula

Šarlotes ezera zivju rūpnieciskā produktivitāte 1952. – 1989. gadā (kg/ha)

Gads	Līdaka	Plaudis	Rauda	Rudulis	Līnis	Karūsa	Vīķe	Asaris	Kopā
1952	14,8	0,5	22,3	1,2	0,2	0,5	-	0,8	40,3
1953	15,7	-	34,7	-	2,2	2,5	-	8,7	63,8
1954	19,3	-	42,2	-	0,7	7,7	-	1,1	71,0
1955	11,5	-	18,9	-	-	-	-	2,6	33,0
1956	3,2	-	4,5	-	-	-	2,0	0,2	9,9
1957	4,5	0,3	4,8	-	-	-	1,2	2,4	13,2
1958	5,6	-	9,7	-	0,6	-	-	2,3	18,2
1959	7,7	1,3	2,0	-	-	-	-	1,5	12,5
1965	-	-	0,7	-	-	-	-	4,5	5,2
1989	3,2	0,1	-	-	2,2	1,8	-	-	7,3

* – produktivitāte zemāka par 0,1 kg/ha nav norādīta

Šarlotes ezers

Pēc VMPI 1972. g. datiem